

Innhold

Forord	5
Innledning	13
Språkpolitikk	14
Språkpolitikkenes aktører: politikere og språkvitere.....	18
De slaviske språkene: fellestrekk og forskjeller	20
Standardspråk deler verden opp	23
Språk bygger nasjonalstater	26
Samfunnsendringer går hånd i hånd med språkendringer	27
Hvordan leser du denne boken?	30
VESTSLAVISK	33
Introduksjon	35
Slovakisk	37
Bindestrekkkrigen	37
Den første slovakiske språkloven.....	39
Loven om statsspråket.....	40
Staten bestemmer normeringen.....	41
Europeiske standarder for minoritetsspråkene	43
Normeringene av rusinsk og romani	44
Loven om statsspråk skjerpes i 2009	45

Fortsatt påvirkning fra tsjekkisk.....	47
Store minoritetsspråk	48
Oppsummering	49
Polsk	50
Språkloven skal beskytte polsk identitet	51
Det polske språkrådet	52
Skal det daglige talespråket påvirke standardspråket?	53
Polsk i EU	54
Partiet for lov og rettferdighet kontrollerer det offentlige ordskiftet	55
Avkommunifisering med PiS	57
Å snakke pent til hverandre	58
Dialektene og regionspråket kasjubisk	60
Schlesisk og veien til status som regionspråk	61
Språkene til minoriteter og innvandrere	63
Polsk utenfor Polen.....	64
Oppsummering	65
Tsjekkisk	66
Hva skal landet hete?	66
Landet uten statsspråk	67
Slutten på statens monopol på å normere	69
Personnavn og stedsnavn under forandring	71
Dialekter og allmentsjekkisk	72
Mange små minoritetsspråk.....	73
Oppsummering	76
ØSTSLAVISK	79
Introduksjon	81
Ukrainsk	83
En diffus språksituasjon	84
Kampen om «K&K-loven».....	86
Styrking av statsspråket etter verdighetsrevolusjonen	87
Folk snakker mer ukrainsk	89
Ukrainiseringen av ukrainsk	91
Fullskalakrigen øker farten på ukrainiseringen	94

Minoritetsspråkene.....	96
Oppsummering	97

Belarusisk	99
Russisk som språket for det moderne livet.....	100
Belarusifisering i de tidlige 1990-årene	100
Folkeavstemningen om statsspråket svekker belarusisk	102
Belarusisk på kanten av stupet	103
Lukasjenkas symbolske nasjonalisme	104
Blandingsspråket <i>trasianka</i>	106
Belarusisk styrker sin anseelse	106
Den nye opposisjonen og språket	108
Oppsummering	111

Russisk	112
Fra offisielt språk til statsspråk.....	113
Russisk i Russlands språkhierarki	113
Mindre rom for minoritetsspråk.....	115
Mer plass til russisk	116
Løssluppen russisk i 1990-årene	118
Statsmakten kaster øynene på normeringen.....	121
Putins språklov	123
Bannskap blir forbudt	125
Språket til det statsdannende folket	127
Språkpolitikk som geopolittikk	128
Flere russiskere?	130
Oppsummering	132

SØRSLAVISK	135
-------------------------	-----

Introduksjon	137
---------------------------	-----

Kroatisk	140
Språkpolitikk på steroider.....	141
Språkrensing.....	142
Grensen nådd for forandringer?	145
Oppgjør med purismen	146
Internasjonal anerkjennelse og nye rammer	148

Deklarasjonen om fellesspråk	148
Loven om det kroatisk språket	149
Minoritetsspråkene.....	150
Kroatisk utenfor Kroatia	152
Oppsummering	152
Bosnisk	154
Krigen og språkene.....	155
Etter Daytonavtalen	156
Bosnisk eller bosnjakisk?	158
Å gjøre bosnisk mer særegent	160
Adskilte liv, samme språk	161
Større språklig fordragelighet	163
Hvem snakker minoritetsspråk?	164
Oppsummering	165
Montenegrinsk	167
Montenegrinsk i Rest-Jugoslavia	167
Montenegrinsk som statsspråk.....	169
«Den mest montenegrinsk mulige rettskrivningen»	170
Institusjonaliseringen av montenegrinsk	172
Flertallet snakker serbisk.....	173
Det latinske alfabetet på fremmarsj	174
Proserbiske reformer etter 2020	175
Montenegrinsk og andre minoritetsspråk	176
Oppsummering	177
Serbisk	178
Gradvis avskjed med serbokroatisk.....	179
En mer serbisk normering?	180
Serbisk i Den bosniske serberrepublikken	182
Nedtur for serbisk	183
Det kyrilliske alfabetet	185
Flere tiltak ovenfra og ned	186
Mange minoriteter, særlig i Vojvodina	188
Oppsummering	190

Slovensk	191
Slovensk i det selvstendige Slovenia	192
Loven om offentlig bruk av slovensk	193
«En aktiv språkpolitikk»: programmene for slovensk språk	194
Mindre vekt på det nasjonale	196
Språknormering i en digital tidsalder	197
Tar engelsk over?	199
Hunkjønn som grunnformen	200
Et hierarki av minoritetsspråk	201
Oppsummering	202
 Makedonsk	 204
En serbisk storebror	205
Albansk og veien til offisiell tospråklighet	206
Hellas og navnene på land og språk	208
Bulgaria: Makedonsk er en bulgarsk dialekt	210
Brosjyren til det bulgarske vitenskapsakademiet	211
Alfabeter og lånnord	214
Makedonsk, albansk og minoritetsspråkene	216
Oppsummering	216
 Bulgarsk	 218
Forgjeves forsøk på en språklov	218
Grenseløse bulgarsk	221
Språkpolitikk som utenrikspolitisk instrument	223
Dramatisk færre bulgarsktalende	225
Konservativ normering under press	226
Forfulgte minoritetsspråk	229
Oppsummering	231
 Sluttord	 232
Ulike typer språkpolitikk	232
Europeiske rammer	234
Normeringens dilemmaer	235
Oppgjøret med nytalen	237
Språkpolitikk og utenrikspolitikk	238
Virker språkpolitikk?	238

Den beste språkpolitikken	239
Fremtidsutsikter	240
Litteratur	241
Innledning	241
Slovakisk	243
Polsk	246
Tjekkisk	249
Ukrainsk	252
Belarusisk	257
Russisk	260
Kroatisk	264
Bosnisk	267
Montenegrisk	269
Serbisk	270
Slovensk	273
Makedonsk	276
Bulgarsk	279
Sluttord	283
Stikkord	285